

Bella Lifshits

A flower womb and the perfect pumpkin

"A flower is relatively small. Everyone has many associations with a flower... so I said to myself – I'll paint what I see – what the flower is to me but I'll paint it big and they will be surprised into taking time to look at it – I will make even busy New-Yorkers take time to see what I see of flowers." These words were once said by Georgia O'Keeffe, the well-known American painter, in a radio interview. In another time and place, the Israeli painter Bella Lifshits says when interviewed: "I paint an apple, but not just an apple. An apple with something inside - I went inside, saw some interesting things and a whole world emerged... I wanted to show something which is deep within the flower. My grandson gave it a title - A Flower Womb."

Lifshits - like Georgia O'Keeffe, in a way - observes the flower, or the plant, and then plunges into its depths. Her painting moves on the borderline between the realistic and the surrealistic, but it's neither that nor that. She relies on what she sees, or on a photograph - that is her initial source of inspiration, but once the image is drawn it assumes a life of its own; it grows and spreads out and opens up and branches out. Her artist's eye, together with the brush, orchestrate the zooming-in action in order to bring the spectator's eye closer to the clandestine worlds of flora. When Lifshits studies nature, or the nature of things, she combines therein her own nature - the way she presents things, or the way things present themselves to her. In her own words: "I wanted to see what's inside, and I think I have."

Thus, in the process of painting, the artist is on the one hand united with the flower, and on the other hand gradually separated from it. Aided by the brush, which is charged with the artist's power, the flower or plant from which the work originates develops by itself: it spreads out, gains new colors, removes more and more layers. It seems Lifshits is uncovering the flower's soul to the point of touching its subconscious. "A whole world," as she says, "like a human being, happy and sad." For the image chosen by her to be the theme of the painting - whether still life or living nature - always resembles a human being, in her opinion.

Her current works focus on the pumpkin, which Lifshits regards as a symbol of life. In her paintings, the pumpkin tells her autobiographic story and represents the understanding that moments of suffering and pain are usually followed by fuller, happier, more accomplished life. For Lifshits, the perfect shape and color of the pumpkin denote completeness, fruitfulness, light and warmth.

In 1923, at the opening of her exhibition, O'Keeffe said: "I found I could say things with color and shapes that I couldn't say any other way - things I had no words for." Almost a hundred years later, in a completely different place, it seems that Lifshits - unknowingly, maybe - "says" the exact same words, by choosing images from the plant world, linking their colors with shapes out of her own mental catalogue, and allowing for this combination to become a painting. Through shape and color, Lifshits translates emotions and deciphers the secrets of nature, as well as the secrets of her own spiritual nature.

dr. Nurith Cederbuim

בלה ליפשיץ

רחם של פרחים ושלמות הדלעת

"פרח הוא במציאות כל כך קטן. לכולם יש כל כך הרבה אסוציאציות בקשר לפרחים אבל אני חשבתי לעצמי: אני אצייר מה שאני רואה, מה שהפרח הוא עבורי, ואני אצייר אותו כל כך גדול עד שהצופים העטוקים יוכלו להיות מופתעים ויקדישו זמן לראות את היופי שאני ראתי בהם". אלה הדברים אותם אמרה הציירת האמריקנית החשובה ג'ורג'יה אוקיף באחד מראיונותיה לרדיו. במקום אחר ובזמן אחר הציירת הישראלית בלה ליפשיץ מתראינת ואומרת "אני מצוירת תפוח. לא סתם תפוח. תפוח עם משהו שנמצא בפנים. נכנסתי בפנים. ראיתי כל מיני דברים מעניינים ויצא עולם שלם... רציתי להראות משהו שממש עמוק בפנים בפרח. הנכד נתן שם - רחם של פרחים". ליפשיץ בדומה ובאופן שמזכיר את אוקיף, מתבוננת בפרח, או בצמח ונוכסת אל קרביו. הציור שלה נע על קן התפר שבין ריאליסטי וסוריאליסטי ואינו זה וגם לא זה. היא נשענת על מראה עיניים. או על צילום. זה מקור ההשראה שלה. אך מרגע שהיא מניחה על הדף את הדימוי, הוא מקבל חיים משלו. נמרח. נפתח. מסתעף. גדל. עין הצייר שלה יחד המכחול מתזמרים בדרכם את פעולת ה-zoom in במטרה לקרב את עין הצופה לעולמות הסמויים של עולם הצומח. בהתבוננות של ליפשיץ בטבע, או בטבע הדברים היא משלבת את טבעה שלה, את האופן בו היא מראה את הדברים, או האופן שבו הדברים מראים לה את עצמם. או כפי שמציינת ליפשיץ בעצמה "רציתי לראות מה יש בפנים. אז נדמה לי שראיתי".

וכך במהלך הציור נוצר מצב של איחוד עם הפרח מצד אחד ובו בזמן תהליך הפרידה. הפרח או הצמח שהוא מקור העניין, מתפתח לו מעצמו ובעזרת המכחול המונע על ידי כוחה שלה, מתפשט על הדף, מעלה צבעים חדשים ונוספים, מסיר שכבות. נראה שליפשיץ חושפת את נפשו של הפרח ואף נוגעת בתת ההכרה שלו עצמו. "עולם שלם" כפי שהיא אומרת "כמו אדם, עצוב ושמח". שכן הדימוי שנבחר על ידה להיות נושא הציור, אם טבע דומם הוא או טבע חי, לדעתה, לעולם מדמה אדם.

בתהליך עבודה, ובמרכז עניינה עומדת כיום הדלעת, שכן היא רואה בדלעת סמל לחיים, הדלעת בצורה מספרת את הסיפור האוטוביוגרפי שלה ומייצגת את ההבנה שלאחר רגעי סבל וכאב החיים יותר שלמים, עגולים ושמיחים. השלמות של הדלעת וצבעה מסמלים בעבורה שלמות, פוריות אור וחום.

בפתיחת התערוכה של אוקיף בשנת 1923 אמרה הציירת "גיליתי שאני יכולה לומר באמצעות הצבע והצורות דברים שאיני יכולה לומר בשום אופן אחד ואין לי די מילים כדי לתאר אותם". במקום אחר, כמעט מאה שנה אחריה, ואולי אף מכלי ידיעתה, נראה שאלה הם גם המילים של ליפשיץ אשר בוחרת דימויים מתוך מה שהעולם מציע, העולם הצומח, כאשר הצבעים מתחברים לצורות מהקטלוג הנפשי שלה, ולהם היא מאפשרת להפוך לציור. דרך הצבע והצורה ליפשיץ מתרגמת רגשות ומפענחת את סודות הטבע, כמו גם סודות טבעה הנפשי.

ד"ר נורית צדרבוים

מידעון

